

Fremsat den 3. oktober 2019 af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af landbrugsstøtteleven

(Obligatorisk digital kommunikation)

§ 1

I landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018, foretages følgende ændring:

1 § 1 a affattes således:

»§ 1 a. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Miljø- og Fødevareministeriet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt mellem ministeriet og virksomhederne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse efter denne lov anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller virksomhederne, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om opfyldelse af underskriftskrav, nævnt i stk. 4.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2020.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af § 1 a i landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at give ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling hjemmel til at fastsætte regler med krav om obligatorisk digital kommunikation til og fra Miljø- og Fødevareministeriet (Landbrugsstyrelsen) via portalløsninger. Landbrugsstøtteleven har kun i begrænset omfang indeholdt hjemmel hertil. Den foreslåede bestemmelse om obligatorisk digital kommunikation er udformet efter samme model, som findes i anden lovgivning på Miljø- og Fødevareministeriets område eksempelvis § 16 a i lov om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder, jf. lovbekendtgørelse nr. 28 af 4. januar 2017.

Det foreslås, at der gives miljø- og fødevareministeren hjemmel til at fastsætte supplerende regler om anvendelse af bestemte it-systemer m.v. som led i den digitale kommunikation om forhold omfattet af loven. Lovforslaget skal ses i sammenhæng med, at Landbrugsstyrelsen i 2019 har indført monitorering (satellitbaseret kontrol) som kontrolform i forbindelse med kontrol af, om aktivitetskravet i relation til den såkaldte "grundbetaling" er overholdt. Monitorering er den fremtidige kontrolform, hvor en del af den hidtidige fysiske kontrol afløses af en satellitbaseret kontrol. I 2020 er det hensigten, at partshøringen af landbrugerne i forbindelse med kontrollen/monitoreringsresultaterne skal ske via en særlig applikation (app), som der med lovforslaget skabes hjemmel til at fastsætte regler om. Der vil med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse også kunne fastsættes krav om brug af f. eks. en særlig app på andre støtteordninger inden for lovens område.

App'en skal gøre det muligt for landbrugeren, eller dennes konsulent, at tage et antal geo-refererede billeder og sende disse som hørings svar i de tilfælde, hvor landbrugeren er uenig i Landbrugsstyrelsens analyse af, om aktivitetskravet på landbrugsarealet er opfyldt. Et geo-refereret billede er et digitalt billede, som indeholder information om tidspunkt og geografisk placering, da billedet blev taget. Indsendelse af det geo-refererede billede er valgt som høringsmetode, da dette giver landbrugeren god mulighed for at afgive et meningsfuldt og validt hørings svar.

2. Lovforslagets baggrund

Det fremgår af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020 "Et stærkere og mere trygt digitalt samfund", at et af de tre mål for udviklingen mod en mere digital offentlig sektor de kommende år er, at det digitale skal være let, hurtigt og sikre god kvalitet. De fem initiativer under den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi indebærer bl.a., at borgere/virksomheder skal tilbydes et bedre overblik over deres sager, og at alle meddelelser fra det offentlige er digitale.

Landbrugsstyrelsen har i sin strategi "Nemt, enkelt og til tiden" et særligt strategisk indsatsområde om "Digitalisering i Centrum". Indsatsområdet indeholder en række projekter, som f.eks. etableringen af en ny kundeportal, der samordner al kommunikation med landbrugerne. Kundeportalen skal gøre kommunikationen mellem landbrugerne og Landbrugsstyrelsen mere tydelig og intuitiv og erstatte de forskelligartede løsninger, som stilles til rådighed i dag.

Opfyldelse af målsætningerne i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og realiseringen af de forudsatte gevinster og effekter af Landbrugsstyrelsens digitaliseringsplan i styrelsens strategi forudsætter, at det ikke skal være frivilligt, men obligatorisk, at kommunikere med Miljø- og Fødevareministeriet via ministeriets portalløsninger. Ved at fjerne manuelle rutiner og papirhåndtering frigives tid og ressourcer hos virksomheder/borgere og det offentlige. Ligeledes vil det øge mulighederne for automatisering og forenkling af de bagvedliggende forretningsprocesser.

Lovforslaget medfører ikke i sig selv væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget indeholder dog bemyndigelser til ved bekendtgørelse at fastsætte krav om obligatorisk digital kommunikation ved fremsendelse af partshørings- og afgørelsesbreve til landbrugere vedrørende krydsoverensstemmelse, jf. lovforslagets §§ 1-2, som både kan medføre positive og negative administrative konsekvenser for virksomheder. Krydsoverensstemmelse betyder, at en landbruger, der modtager støtte under forskellige arealtilskudsordninger, skal overholde visse krav til miljø, sundhed og dyrevelfærd m.v. for at få udbetalt sin støtte uden nedsættelse.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Obligatorisk digital kommunikation

3.1.1. Gældende ret

Efter § 32 a i forvaltningsloven, jf. bekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 af forvaltningsloven, kan vedkommende minister fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelse til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelse af digital kommunikation.

Herudover findes der ingen tværgående lovbestemmelser, der regulerer formen for borgernes og virksomhedernes henvendelser til den offentlige forvaltning. Som udgangspunkt kan borgere og virksomheder derfor rette henvendelse til forvaltningen i den form, som de selv ønsker, forudsat at forvaltningen teknisk er i stand til at modtage henvendelser i denne form.

På en række områder indeholder lovgivningen bestemmelser om, at henvendelser til forvaltningen skal opfylde bestemte

formkrav, herunder krav om obligatorisk digital kommunikation.

Efter landbrugsstøttelovens § 1 a, kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at virksomheders ansøgning om støttebeløb og indberetning af oplysninger efter regler fastsat i medfør af landbrugsstøttelovens § 1 skal ske digitalt, og at kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt mellem ministeren og virksomhederne.

De ordninger, som ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling efter landbrugsstøttelovens § 1 er bemyndiget til at fastsætte regler om, omfatter markedsordninger for landbrugsvarer, ordninger for landbrugsvarer omfattet af EF-traktatens bilag I uden at være omfattet af en markedsordning og ordninger for varer, ved hvis fremstilling der er anvendt landbrugsvarer m.v. I medfør af landbrugsstøttelovens § 1 er der blandt andet etableret en tilskudsordning om tilskud til frugt, grønt og mælk til uddeling på skoler og dagtilbud m.v., jf. bekendtgørelse nr. 1482 af 12. december 2018, og den direkte arealstøtteordning, jf. bekendtgørelse nr. 344 af 2. april 2019 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v. Der er ligeledes udstedt bekendtgørelse nr. 1036 af 26. juli 2018 om krydsoverensstemmelse, der fastlægger de krav, der er omfattet af krydsoverensstemmelse samt kontrol heraf.

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan endvidere efter landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 2, fastsætte nærmere regler om digital ansøgning og indberetning samt digital kommunikation, jf. stk. 1, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Efter landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler om, at ministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan udstede afgørelser og andre dokumenter i forbindelse med ansøgninger og indberetninger som nævnt i stk. 1 uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Det følger af forvaltningslovens § 32 b, stk. 1, at de dokumenter, der udgår fra en myndighed til borgere, virksomheder m.v., i en sag, hvor der er eller vil blive truffet afgørelse, skal være forsynet med en personlig underskrift eller være udformet på en måde, der i øvrigt sikrer en entydig identifikation af den, som er afsender af dokumentet, og at dokumentet er endeligt. Denne bestemmelse gælder ifølge forvaltningslovens § 32 b, stk. 2, ikke for dokumenter, hvor der anvendes automatisk sagsbehandling.

Endelig kan ministeren efter landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 4, fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivel-

se af Miljø- og Fødevareministeriet eller den, ministeren bemyndiger hertil, som afsender.

En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, jf. landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 5.

De gældende bestemmelser i landbrugsstøttelovens § 1 a, blev indarbejdet i loven ved § 10 i lov nr. 341 af 27. april 2011, hvorved det blev gjort muligt at stille krav om obligatorisk anvendelse af en række digitale selvbetjeningsløsninger.

For Miljø- og Fødevareministeriets vedkommende var der blandt andet tale om at indføre hjemmel til at stille krav om obligatorisk anvendelse af det elektroniske fællesskema, der hvert år anvendes til at søge støtte og foretage indberetning for en række EU-forordningsbaserede støtteordninger, f.eks. den direkte arealstøtteordning, gennem Miljø- og Fødevareministeriets portalløsning "Tast selv-service".

Behovet for en særlig portalløsning på landbrugsstøtteområder skyldes EU-reglernes krav om en geospatial ansøgning, hvor ansøgningsskemaet (bl.a. fællesskemaet) er koblet sammen med et kort, hvorpå det støtteberettigede areal indtegnes. Eftersom der skal ske direkte dataoverførsel mellem kortsystemet og ansøgningsskemaet, skal landbrugere altid sende deres kommunikation til Landbrugsstyrelsen gennem "Tast selv-service". Det er derfor ikke muligt at anvende den digitale postløsning Offentlig Digital post under borger.dk eller virk.dk i forbindelse med ansøgning og administration af EU's arealbaserede landbrugsstøtte. På tilsvarende måde er det heller ikke muligt at anvende e-Boks.

I dag har landbrugere mulighed for via Miljø- og Fødevareministeriets portalløsning "Tast selv-service" at ønske, at kommunikationen om arealstøtten sker via almindelig papirpost. I det omfang landbrugeren selv har accepteret elektronisk kommunikation via "Tast selv-service", er der således allerede adgang til at sende høringsbreve, afgørelser m.v. via "Tast selv-service" i det omfang, det IT-mæssigt kan lade sig gøre.

Som led i udmøntningen af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 vedtog Folketinget i juni 2012 lov om Digital Post fra offentlige afsendere, jf. lovbekendtgørelse nr. 801 af 13. juni 2016 (herefter lov om offentlig digital post). Lov om offentlig digital post indebærer, at det som hovedregel er obligatorisk for borgere og virksomheder at have en digital postkasse til brug for modtagere af digital post fra det offentlige. Loven giver myndighederne ret til at sende meddelelser, dokumenter m.v. digitalt til borgere og virksomheder. Loven fastslår, at digitale meddelelser fremsendt gennem løsningen har samme retsvirkning som meddelelser, dokumenter m.v., der sendes som almindelig papirpost.

3.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser

Miljø- og Fødevareministeriet ønsker yderligere at automatisere store dele af sagsbehandlingen helt eller delvist og sikre en bedre, hurtigere og effektiv kommunikation med brugerne. Dette forudsætter bl.a., at kommunikationen i videst muligt omfang foregår digitalt, f.eks. ved øget brug af kommunikation i portalløsningen "Tast selv-service".

Væsentlige dele af kommunikationen i forbindelse med sagsbehandlingen inden for landbrugsstøtteleven er allerede digitaliseret eller automatiseret i medfør af den gældende bestemmelse i landbrugsstøttelevens § 1 a. Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at den digitaliserede kommunikation fungerer tilfredsstillende, og ministeriet vurderer på den baggrund, at det vil være hensigtsmæssigt at udvide området til at omfatte kommunikation om andre elementer af sagsbehandlingen for at sikre en bedre, hurtigere og mere effektiv kommunikation med brugerne. Dette gælder f.eks. kommunikationen om den del af sagsbehandlingen, der består af fremsendelse af partshørings- og afgørelsesbreve til landbrugere, f.eks. i forbindelse med krydsoverensstemmelsessager.

Den nuværende digitaliserede kommunikation efter landbrugsstøtteleven foregår ved brug af "Tast selv-service", der som anført har hjemmel i lovens § 1 a. For at udvidelsen af området for kommunikationen med f.eks. fremsendelse af partshørings- og afgørelsesbreve til landbrugere kan få den ønskede effekt og dermed bidrage til en bedre, hurtigere og mere effektiv og automatiseret sagsbehandling, er det Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at kommunikationen i videst muligt omfang bør foregå ved brug af en portalløsning, for tiden Miljø- og Fødevareministeriets portalløsning "Tast selv-service".

Det vil medvirke til at sikre en hurtig og effektiv høring af landbrugerne og hurtig fremsendelse af afgørelser, samtidig med at landbrugerne har alle oplysninger samlet i "Tast selv-service" og på den måde lettere vil have overblik over de høringsbreve og afgørelser, som vedrører støtten. Samtidig sikres, at meddelelser og afgørelser m.v. kommer frem til landbrugeren i kronologisk orden i forhold til sagsforløbet, hvilket ikke altid vil være tilfældet, hvis der anvendes forskellige kommunikationsformer for de enkelte elementer i sagsforløbet. Således kan det med den gældende ordning f.eks. forekomme i tilbagebetalingssager, at en landbruger vil kunne modtage en opkrævning fra Landbrugsstyrelsen eller blive trukket i landbrugsstøtte, inden landbrugeren har modtaget den afgørelse, som opkrævningen m.v. relaterer sig til, idet sådanne afgørelser om f.eks. krydsoverensstemmelse sendes med fysisk post.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at en samlet brug af en portalløsning vil understøtte oplevelsen af en mere sammenhængende sagsbehandling for landbrugerne og samtidig medføre en administrativ forenkling i Landbrugsstyrelsen. Løsningen understøtter således den enkelte landbrugers retssikkerhed, idet relevante oplysninger m.v. vil være samlet på et sted. Landbrugserhvervet har endvidere efterspurgt, at sagsbehandlingen og kommunikationen

samles for at give virksomhederne bedre overblik og lette virksomhedernes sagsbehandling. Derfor har Landbrugsstyrelsen givet landbrugerne mulighed for på frivillig basis at kunne modtage og afsende høringsbreve og høringssvar vedrørende arealstøtten.

Det ligger ikke inden for rammerne af den gældende formulering af landbrugsstøttelevens § 1 a, at den del af kommunikationen i forbindelse med sagsbehandlingen, der består af fremsendelse af partshørings- og afgørelsesbreve til landbrugere, f.eks. i forbindelse med krydsoverensstemmelsessager, skal foregå digitalt i "Tast selv-service".

Et andet forhold, der heller ikke ligger inden for rammerne af den gældende formulering af landbrugsstøttelevens § 1 a, er behovet for en særlig kommunikationsløsning i forbindelse med indførelse af monitorering som ny kontrolform på visse støtteordninger inden for lovens område. Ved monitorering benyttes analyse af satellitbilleder til kontrol af, om den enkelte landbrugers faktiske anvendelse af sine arealer opfylder støttebetingelserne for de monitorerede ordninger.

Ved monitorering af f.eks. grundbetaling skal det således fastslås, om landbrugeren overholder aktivitetskravet på sine landbrugsarealer. Aktivitetskravet betyder, at markerne skal anvendes til produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter eller bevares i en stand, der gør dem egnede til græsning eller dyrkning. Græsarealer skal derfor slåes eller afgræsses. Analysen af satellitbilleder betyder, at man kan fastslå sandsynligheden for, at aktivitetskravet er overholdt.

Den satellitbaserede kontrol sker gennem en analyse af serier af satellitbilleder, som EU stiller til rådighed for medlemsstaterne med henblik på en enkel og effektiv kontrol af støttebetingelserne. Formålet er, at analysen af satellitbilleder over tid vil kunne erstatte dele af den fysiske kontrol til gavn for landbrugerne og Landbrugsstyrelsen. Den fysiske kontrol er tidskrævende for både landbrugere og Landbrugsstyrelsen, og for at nedbringe de erhvervsøkonomiske omkostninger for erhvervet samt de administrative omkostninger i Landbrugsstyrelsen må partshøringen ske på en ny måde. Det er ikke muligt at gøre brug af allerede eksisterende fællesoffentlige digitale løsninger, da en tæt integration med Landbrugsstyrelsens selvbetjeningsløsning "Tast selv-service" er nødvendig. Brugen af den nye app vil komme til at bidrage til at sikre, at der indsendes høringssvar med de rette data til dokumentation af de konkrete forhold og til understøttelse af den efterfølgende sagsbehandling.

Hvis det ved analysen af satellitbillederne findes sandsynligt, at aktivitetskravet ikke er overholdt, vil landbrugeren, som har søgt grundbetaling til arealet, modtage et høringsbrev i "Tast selv-service". I høringsbrevet vil Landbrugsstyrelsen beskrive, at billedanalysen peger på, at landbrugeren ikke har opfyldt støttebetingelserne for arealet. Landbrugeren har herefter mulighed for at trække arealet ud af sin ansøgning, hvis den pågældende er enig i Landbrugsstyrelsens analyse – og derved undgå en sanktion.

Hvis landbrugeren derimod mener at have overholdt støttebetingelserne til arealet, eller hvis den pågældende kan nå at gøre dette i høringsperioden, skal dette dokumenteres i et høringssvar. For at kunne give et meningsfuldt høringssvar vil landbrugeren skulle anvende den nye app, som Landbrugsstyrelsen vil stille gratis til rådighed. Ved hjælp af denne app vil landbrugeren skulle tage et antal geo-refererede fotos, der skal dokumentere overholdelsen af aktivitetskravet. For at kunne anvende app'en vil landbrugeren være nødt til at downloade den på en passende platform, f.eks. en smartphone eller en tablet, der kan tage de nævnte geo-refererede fotos. Landbrugeren, eller en af landbrugeren valgt repræsentant, vil således være nødt til at disponere over en sådan platform for at opfylde kravet om at downloade og benytte app'en.

App'en er endnu ikke færdigudviklet, men er kravspecifiseret til at fungere til både Android og iOS og til at indeholde samme fuldmagtsløsning, som gælder for fuldmagter til "Tast selv-service". Endvidere skal app'en indeholde en række funktioner, hvormed Landbrugsstyrelsen løbende vil kunne informere landbrugeren og tidligere verificere opfyldelse af aktivitetskravet på landbrugsarealet. Det er på denne baggrund Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at den nævnte forudsætning om, at landbrugeren eller dennes repræsentant vil skulle disponere over en passende platform til download af app'en, i dag næppe vil være en praktisk hindring for landbrugernes anvendelse af app'en.

Når man tager et digitalt foto, gemmes metadata om fotoet i såkaldte EXIF data, der er et standardformat. Disse data indeholder som minimum dato, men hvis der anvendes nyere digitale kameraer med positionering, vil EXIF data også indeholde position og retning. EXIF data kan manipuleres, hvilket ikke kræver stor teknisk indsigt. Hvis et digitalt foto tages og uploades gennem den nævnte app, kan det med langt større sikkerhed dokumenteres, at det foto, der er taget med app'en, også er taget på det sted og på den dato, som Landbrugsstyrelsen får indrapporteret fra landbrugeren. Den store forskel i validitet på app-fotos og fotos uploadet fra andre kilder betyder, at fotos taget under anvendelse af app'en er eneste reelle dokumentation, hvis man ønsker et retvisende høringssvar. Det er derfor Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at det skal være obligatorisk for landbrugere at uploade fotos via den nævnte app, hvis der skal gives høringssvar på en høring i en monitoreringssag.

Miljø- og Fødevareministeriet finder i øvrigt, at § 1 a bør tilpasses under hensyn til forvaltningslovens § 32 b, stk. 1 og 2, således at landbrugsstøttelovens hidtidige bestemmelser i § 1 a, stk. 3 og 4 udgår af loven.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at landbrugsstøttelovens § 1 a nyaffattes for at give mulighed for at al kommunikation mellem på den ene side virksomheder og på den anden side Miljø- og Fødeva-

reministeriet om forhold omfattet af loven eller regler fastsat i medfør af loven, skal foregå digitalt.

Dette vil medvirke til at sikre en hurtig og effektiv høring af landbrugere og hurtig fremsendelse af afgørelser, samtidig med at landbrugere har alle oplysninger samlet i "Tast selv-service" og på den måde lettere vil have overblik over de høringsbreve og afgørelser, som vedrører støtten.

Ministeren vil kunne anvende bestemmelsen både på enkeltområder efterhånden som det skønnes hensigtsmæssigt, at der indføres en samlet digital og automatiseret sagsbehandling og kommunikation, og generelt for større områder.

Den foreslåede bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 1 a vil finde anvendelse parallelt med lov om offentlig digital post, hvorefter virksomheder og private som hovedregel er forpligtede til at have en digital postkasse til brug for modtagelse af digital post fra det offentlige, herunder fra Miljø- og Fødevareministeriet. Det foreslås, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling i landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 2, bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte digitale formater og digital signatur eller lignende. Derved bliver det muligt ved bekendtgørelse at fastsætte krav om anvendelse af bestemte it-systemer (herunder særlige portal- eller app-løsninger, elektroniske formularer, skemaer og lignende) og særlige digitale formater m.v.

Ved bekendtgørelse kan der endvidere, hvor det er relevant, fastsættes bestemmelser, som skal lette overgangen til digital kommunikation. Der vil således kunne fastsættes bestemmelser om undtagelse fra kravet om digital kommunikation, f.eks. for visse gruppers vedkommende eller i tilfælde, hvor materialet på grund af sin særlige beskaffenhed ikke er egnet til digital fremsendelse.

For at gøre kommunikationen mellem virksomheder og myndigheder så overskuelig som mulig er det hensigten, at enhver kommunikation skal finde sted enten gennem en portal- eller app-løsning etableret af Miljø- og Fødevareministeriet (f.eks. "Tast selv-service") eller gennem den digitale postløsning Offentlig Digital Post under borger.dk eller virk.dk. Det vil afhænge af den pågældende kommunikations art og indhold, om det er den ene eller den anden kommunikationskanal, der skal finde anvendelse.

I en række tilfælde vil de rationaliseringer, som Miljø- og Fødevareministeriet forventes at høste i forbindelse med digitalisering, kun kunne opnås i fuld udstrækning, hvis al kommunikation finder sted inden for den etablerede portal- eller app-løsning. Samtidig vil landbrugere få et samlet overblik over deres støtteansøgninger og øvrige sager, der er under behandling i landbrugsstyrelsen.

Det vil fremgå af bekendtgørelser, der udstedes på området, på hvilken måde kommunikationen mellem Landbrugsstyrelsen og de pågældende virksomheder fremover skal foregå.

Erhvervet og andre relevante parter vil blive inddraget i forbindelse med udmøntning af bemyndigelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse til landbrugsstøtlovens § 1 a, stk. 3, anses en digital meddelelse for at være kommet frem til adressaten, dvs. til modtageren af meddelelsen, når den er tilgængelig for denne. En hvilken som helst skriftlig kommunikation, som foretages digitalt, herunder også en afgørelse, som sendes via e-mail, via den offentlige digitale postløsning eller på anden digital vis, er omfattet af bestemmelsen. Dette svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det pågældende brev er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Det er normalt uden betydning, om en afgørelse er kommet til adressatens kundskab. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Adressaten bærer således alene risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

Forslaget har betydning for alle meddelelser, herunder også for om f.eks. en indberetning eller lignende kan anses for rettidig fremkommet. Fremkomsttidspunktet er normalt afgørende for, om en indberetning eller lignende til en myndighed anses for rettidig.

En meddelelse til en myndighed vil normalt være tilgængelig for myndigheden på det tidspunkt, hvor myndigheden kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig, uanset om afsenderen måtte betragte meddelelsen som sendt før kl. 24.00.

Af det foreslåede § 1a, stk. 4, følger der, at hvor det efter landbrugsstøtloven eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet.

Lovgivningen indeholder på nogle områder krav om eller forudsætter, at dokumenter, som udarbejdes af fysiske personer, andre virksomheder eller andre myndigheder, skal være underskrevet. Der er i disse tilfælde tale om dokumenter, der ikke er udstedt hverken af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller de juridiske eller fysiske personer, som umiddelbart er omfattet af landbrugsstøtloven. Der er således tale om dokumenter udstedt af tredjeparter, som de juridiske eller fysiske personer, der umiddelbart er omfattet af landbrugsstøtloven, har brug for at fremlægge over for ministeriet som dokumentation.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet også for sådanne tredjepartsdokumenters vedkommende kan opfyldes på anden måde end ved en personlig underskrift, foreslås det, jf. den foreslåede bestemmelse i landbrugsstøtlovens § 1 a, stk. 4, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer

entydig identifikation af den pågældende tredjepart, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i landbrugsstøtlovens § 1 a, stk. 5, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte nærmere regler om, hvordan kravet i § 1 a, stk. 4, om personlig underskrift kan opfyldes, eksempelvis ved at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil. Med den foreslåede bestemmelse sikres det, at underskriftskravet vedrørende tredjepartsdokumenter ikke udgør en unødigt barriere for digital kommunikation.

Bestemmelsen vedrører ikke identifikationskravet i forbindelse med Landbrugsstyrelsens kommunikation til virksomheder og borgere mv. Denne kommunikation er fortsat reguleret ved forvaltningslovens § 32 b for så vidt angår sager, hvor der er eller vil blive truffet en afgørelse.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at lovforslaget ikke i sig selv medfører økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for staten. Når bemyndigelserne bliver anvendt til at fastsætte regler, vil der imidlertid kunne opstå økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser.

Dog indeholder lovforslaget bemyndigelse til at fastsætte regler om krav om obligatorisk digital kommunikation, jf. lovforslagets § 1. Da Landbrugsstyrelsens "Tast selv-service" allerede nu er indrettet til, at der kan foretages digital kommunikation, vil denne udmøntning af lovforslaget ikke i sig selv medføre økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Der vil i opstartsfasen og i forbindelse med udstedelsen af de enkelte bekendtgørelser i medfør af den foreslåede bestemmelse være negative økonomiske konsekvenser forbundet med IT-udvikling og implementeringskonsekvenser som følge af et øget behov for brugersupport, vejledning og kommunikation til brugerne, behandling af dispensationsansøgninger m.v., som forventes afholdt inden for Miljø- og Fødevareministeriets egne økonomiske rammer. Finansieringen af udviklingen af den nye app til brug i forbindelse med monitorering, der er under udvikling, sker også inden for ministeriets økonomiske ramme.

Det er vurderingen, at den øgede digitalisering vil gøre det muligt at automatisere store dele af sagsbehandlingen helt eller delvist, hvilket på sigt vil medføre positive implementeringskonsekvenser for Miljø- og Fødevareministeriet.

I forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser i medfør af de pågældende bemyndigelser, vil der blive foretaget en mere konkret vurdering af eventuelle økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for staten.

Forslaget har ingen økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for regioner og kommuner.

Lovforslaget er i overensstemmelse med principperne i den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning i det omfang, principperne er relevante.

For så vidt angår lovforslagets § 1 om bemyndigelse til at stille krav om obligatorisk digital kommunikation på områder, der tidligere kun i begrænset omfang har indeholdt hjemmel hertil, så er den øgede mulighed for at stille krav om digital kommunikation i overensstemmelse med princip 2 om digital kommunikation.

Lovforslaget indebærer endvidere, at det bliver muligt at øge mængden af helt eller delvis automatiseret sagsbehandling i Landbrugsstyrelsen, hvilket er i overensstemmelse med princip 3 om at gøre sagsbehandlingen mere automatisk.

Da EU stiller satellitdata til rådighed for medlemsstaterne for at sikre en effektiv kontrol med støttebetingelserne til gavn for landbrugerne, og der er krav om en geospatial ansøgning, er det ikke muligt at anvende fællesoffentlig data jf. princip 4.

For så vidt angår princip 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur er det Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at der ikke i dag findes velegnede eksisterende løsninger, der hensigtsmæssigt vil kunne danne grundlag for den nye app til telefon og tablet, som det er hensigten at fastsætte krav om anvendelse af i medfør af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1 i forbindelse med monitorering af, om støttebetingelserne er overholdt. Samtidig er det nødvendigt, at den infrastruktur, som anvendes i forbindelse med administrationen af den fælles landbrugspolitik, understøtter brugen af fælles EU-data. Som udbetalingsorgan er Landbrugsstyrelsen underlagt skærpede krav til IT-sikkerheden i medfør af EU-reglerne, hvorfor infrastrukturen skal opfylde de særlige sikkerhedskrav, som stilles i EU-reglerne.

Endelig indebærer lovforslagets § 1, at der sikres hjemmel til at fastsætte regler med krav om anvendelse af en særlig app i forbindelse med monitorering med det formål, at data ikke kan manipuleres, hvilket er i overensstemmelse med princip 7 om forebyggelse af fejl og snyd.

Miljø- og Fødevarerministeriet vurderer, at udvikling af app'en ikke indebærer yderligere risici.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at lovforslaget ikke i sig selv medfører økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

En udmøntning af bemyndigelsen i lovforslaget til at stille krav om yderligere digital kommunikation kan have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet, og i

forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser i medfør af den foreslåede bemyndigelse til ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, vil der blive foretaget en vurdering af disse.

Ved udmøntningen af bemyndigelsen til obligatorisk digital kommunikation vedrørende krydsoverensstemmelse skønnes det, at der vil være en administrativ byrde på ca. 376.000 kr., idet en mindre gruppe landbrugere, som hidtil har modtaget post på papir (ca. 1.700 ud af ca. 42.000 støttemodtagere) fremover vil modtage deres afgørelse digitalt og ikke med almindelig post.

Anvendelsen af app'en til at tage geo-refererede billeder og afgive hørings svar i situationer, hvor Landbrugsstyrelsen vurderer, at aktivitetskravet ikke er overholdt, vil være forbundet med en økonomisk og administrativ omkostning for erhvervet. Da satellitbaseret kontrol først er taget i brug i 2019, og app'en først skal benyttes i 2020, er det forbundet med usikkerhed præcist at vurdere, hvor store omkostningerne for erhvervet reelt bliver. Landbrugsstyrelsen har estimeret antallet af forventede partshøringer på baggrund af kontrolresultater de foregående år samt foretaget et estimat af, hvor lang tid det vil tage landbrugeren, eller dennes konsulent, at tage og indsende geo-refererede billeder. På baggrund af dette estimerer Landbrugsstyrelsen, at det isoleret set har en økonomisk og administrativ konsekvens for erhvervet på ca. 446.000 kr. I denne sammenhæng skal det nævnes, at der ved overgangen til satellitbaseret kontrol, som er årsagen til brug af app'en, samtidig sker en administrativ og økonomisk byrdelettelser grundet færre og kortere fysiske kontrolbesøg.

For så vidt angår principperne for agil erhvervsrettet regulering, så indgår brugervenlighed som et centralt element i kravspecifikationen til den nye app til afgivelse af hørings svar. I forbindelse med udviklingen af app'en tages der højde for, at den skal kunne anvendes af både landbrugere og disses konsulenter med forskellige digitale forudsætninger. Der vil blive udviklet en fuldmagtsløsning til app'en, så det bliver muligt for de landbrugere, der ønsker at benytte en landbrugskonsulent eller en anden repræsentant, at gøre dette. Miljø- og Fødevarerministeriet vil i forbindelse med ibrugtagelsen af app'en lave en informationskampagne angående brugen af app'en og dennes funktionaliteter. Dette er i overensstemmelse med princip 5 om sikring af brugervenlig digitalisering.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget retter sig primært mod erhvervsdrivende, og det forventes ikke, at lovforslaget medfører særlige administrative konsekvenser for borgerne. På områder, hvor der måtte være kommunikation mellem borgere og myndigheder, vil der blive taget hensyn til de særlige grupper af borgere, der af forskellige årsager har udfordringer ved at håndtere digital kommunikation.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 8. juli til den 22. august 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Aarhus Universitet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Advokatsamfundet, Agri Nord, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Biologiforbundet, Bornholms Landbrug, Brancheudvalget for Biogas, Brancheudvalget for Frø, Bæredygtigt Landbrug, Centrovice, DAKOFA, DAKOFO, Danmarks Biavlerforening, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Landboudom, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Frø, Dansk Gartneri, Dansk Industri (DI), Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk, Kartoffelhandlerforening, Dansk Kartoffelproducentforening, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Miljøteknologi, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Planteværn, Dansk Skovforening, Dansk Træforening, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Danske Advokater, Danske Biavlernes Landsforening, Danske Havne, Danske Juletræer, Danske Kartoffler, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Regioner, Danske Sortsejere, Danske Svineproducenter, Danske Vandløb, Danske Vandværker, Den Danske Dommerforening, Den Danske Landinspektørforening, Datatilsynet, Det Danske Fjerkræråd, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet (Københavns Universitet), Det Økologiske Råd, Djurs-

land Landboforening, Dronningeavlforeningen af 1921, DTU Miljø, Ejendomsforeningen Danmark, ErhvervsBiavlerne, Erhvervsstyrelsen Team Effektiv Regulering, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finans Danmark, Foreningen af Danske Handelsmøller, Foreningen af Danske Landskabsarkitekter, Foreningen af Danske Planteforældre, Foreningen af Danske Stammeejere af Mark- og Havefrø, Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (ENVI-NA), Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark, Frie bønder – levende land, Friluftsrådet, Frøsektionen, Greenpeace, Haveselskabet, Hedeselskabet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (Københavns Universitet), Institut for Plante- og Miljøvidenskab (Københavns Universitet), KL, Kolding-Herreds Landbrugsforening, Kopenhagen Fur, Københavns Universitet, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, Skov og Landboskab, Kødbranchens Fællesråd, Landbo Limfjord, LandboForeningen Midtjylland, LandboNord, LandboSyd, LandboThy, Landbrug & Fødevarer, Landbrugets Kartoffelfond, Landbrugsrådgivning Syd, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lemvigegnens Landboforening, Levinsen & Abies A/S, LHN, LMO, Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus Universitet), Nationalt Center for Miljø og Energi (Aarhus Universitet), NF Plus, NOAH, Nordic Seed A/S, Odsherreds Landboforening, Patriotisk Selskab, Plantning og Landskab, Landsforeningen, Rådgivningscenter Nord, SAGRO, Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Danske Sortsejere, Science and Technology (Aarhus Universitet), SEGES, SEGES Svineproduktion, Skov og Landskab (Københavns Universitet), Skovdyrkerne, SvineRådgivningen, Sønderjysk Landboforening, Verdens Skove, Vestjysk Landboforening, Vkst, WWF Verdensnaturfonden, Økologisk Landsforening, Østdansk Landboforening, Udvalg for plantesorter og udsæd, Udvalget for skovfrø og –planter, Plantesundhedsudvalget og UFPP arbejdsgruppen for kartofler.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommune og regioner	Det er vurderingen, at den øgede digitalisering vil gøre det muligt at automatisere store dele af sagsbehandlingen helt eller delvist, hvilket på sigt vil medføre positive implementeringskonsekvenser for Miljø- og Fødevarerministeriet.	Lovforslaget har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Ved udmøntning af den foreslåede bemyndigelse, vil der imidlertid i opstartsfasen være negative økonomiske konsekvenser forbundet med IT-udvikling, herunder app, og implementeringskonsekvenser som følge af et øget behov for brugersupport, vejledning og kommunikation til brugerne, behandling af dispensationsansøgninger m.v.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet. Ved udmøntning af den foreslåede bemyndigelse vil der imidlertid være konsekvenser på ca. 822.000 kr. årligt
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de frem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter landbrugsstøttelovens § 1 a kan ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at virksomheders ansøgning om støttebeløb og indberetning af oplysninger efter regler fastsat i medfør af landbrugsstøttelovens § 1 skal ske digitalt, og at kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt mellem ministeren og virksomhederne.

Efter den gældende bestemmelse i landbrugsstøttelovens § 1 a, er det kun i forbindelse med visse typer af kommunikation, at der kan stilles krav om, at dette foregår digitalt. Sigtet med den foreslåede bestemmelse er især at skabe hjemmel til at fastsætte regler om krav om obligatorisk anvendelse af det elektroniske fællesskema, der hvert år anvendes til at søge støtte og foretage indberetning for en række EU-forordningsbaserede støtteordninger f.eks. den direkte arealstøtte-ordning, jf. bekendtgørelse nr. 1387 af 29. november 2018 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer.

Det foreslås, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling i landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 1, bemyndiges til fastsætte regler om, at al skriftlig kommunikation til og fra Miljø- og Fødevareministeriet om forhold omfattet af landbrugsstøtteloven eller af regler udstedt i medfør af loven skal foregå digitalt mellem på den ene side ministeriet og på den anden side juridiske eller fysiske personer, der driver virksomhed omfattet af loven.

Loven administreres i al væsentlighed af Landbrugsstyrelsen, og bemyndigelsen påtænkes udnyttet således, at pligten til at kommunikere digitalt mellem styrelsen og virksomhederne m.v. også omfatter kommunikation mellem styrelsen og en rådgiver, f.eks. en konsulent, advokat eller lign., som optræder på virksomhedens eller borgerens vegne over for styrelsen.

Kravet om digital kommunikation vil blive udmøntet løbende i takt med, at de digitale løsninger er på plads, og den fornødne teknologi er til stede.

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling vil kunne anvende bestemmelsen både på enkeltområder efterhånden som det skønnes hensigtsmæssigt, at der indføres en samlet digital og automatiseret sagsbehandling og kommunikation og generelt for større områder.

Kravet om obligatorisk digital kommunikation kan udmøntes således, at, at skriftlige henvendelser m.v. til Landbrugsstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget i styrelsen, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Det foreslåede krav om, at al kommunikation skal ske digitalt til og fra Miljø- og Fødevareministeriet, er, i de almindelige bemærkninger, en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt om, at der er formfrihed for virksomheden eller borgeren til at henvende sig til offentlige myndigheder, som virksomheden eller borgeren vil. Dette følger blandt andet af lovbemærkningerne til forvaltningslovens § 32 a, jf. Folketingstidende 2001-02/2, tillæg A, s. 2062 ff.

Det foreslås derfor, at der etableres hjemmel i landbrugsstøttelovens § 1 a til at fastsætte krav om, at det bliver obligatorisk for virksomhederne at kommunikere digitalt med Miljø- og Fødevareministeriet om forhold omfattet af landbrugsstøtteloven eller regler udstedt i medfør af loven, herunder at anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, som Miljø- og Fødevareministeriet stiller til rådighed.

Hvis en henvendelse sendes på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 1, at myndigheden har pligt til at vejlede om, hvorledes manglerne kan afhjælpes. Kun hvis der, f.eks. inden for en fastsat frist, ikke er rettet på de mangler, den pågældende ved vejledning er gjort opmærksom på, kan henvendelsen afvises eller oplysningerne anses for ikke at være modtaget.

Det er lagt til grund, at en afvisning af at tage en sag under realitetsbehandling på grund af manglende anvendelse af den obligatoriske digitale kommunikation er en afgørelse og indebærer en sagsbehandling, der følger de almindelige forvaltningsretlige regler og principper om eksempelvis parts-høring og begrundelse. Det er ikke hensigten med indførelse af krav om digital kommunikation at ændre på, hvordan den offentlige myndighed håndterer situationer, hvor virksomheden overskrider en eventuel frist. Der vil således i samme omfang som hidtil kunne tages hensyn til årsagen til, at en frist ikke er overholdt.

De sanktioner, der i dag er knyttet til manglende indberetning eller indsendelse i papirform, vil også finde anvendelse, når indberetning eller indsendelse ikke sker i overensstemmelse med de krav om digital indberetning, der fastsættes i bekendtgørelse i henhold til dette lovforslag.

Af bekendtgørelserne, der udmønter bemyndigelsen, vil det komme til at fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt med Miljø- og Fødevareministeriet, om hvilke forhold og på hvilken måde. Det vil endvidere komme til at fremgå hvilke praktiske og tekniske forudsætninger, der skal være opfyldt hos den enkelte virksomhed, herunder om virksomheden forudsættes at være i besiddelse af teknisk udstyr af nærmere bestemt art for at kunne leve op til lovgivningens krav.

Med den foreslåede udformning af bestemmelsen som en bemyndigelse er det muligt ved bekendtgørelse at fastsætte regler om, at visse grupper ikke skal være omfattet af kravet om pligtmæssig digital kommunikation. Undtagelsesmuligheden tænkes at have en begrænset rækkevidde.

Herudover vil det være muligt efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet, f.eks. til de jordbrugere, der bor i områder, hvor det er teknisk problematisk at koble sig på internettet.

Hvad angår fritagelse for tilslutning til Offentlig Digital Post, henvises der i det hele til de regler, som Finansministeriet (Digitaliseringsstyrelsen) har fastsat om henholdsvis fritagelse af fysiske personer fra tilslutning til Offentlig Digital Post m.v. og fritagelse af juridiske enheder med CVR-nummer samt fysiske personer med erhvervsaktiviteter for tilslutning til Offentlig Digital Post. Fritagelse for tilslutning til Offentlig Digital Post medfører ikke samtidig fritagelse for pligten til at benytte en af Miljø- og Fødevareministeriet etableret portalløsning til kommunikation vedrørende forhold omfattet af landbrugsstøtloven.

Det forhold, at en virksomhed oplever, at den pågældendes egen computer ikke fungerer, at den pågældende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til den pågældende selv at overvinde, kan som udgangspunkt ikke føre til fritagelse for pligten til digital kommunikation.

Dog vil det være muligt for virksomheder ansøge om dispensation fra kravet om digital kommunikation i helt ekstraordinære situationer, hvor det på grund af akut opståede omstændigheder i en kort periode ikke er muligt for virksomhederne at kommunikere digitalt med Miljø- og Fødevareministeriet.

Landbrugsstyrelsen vil skulle foretage en konkret vurdering af, om der foreligger sådanne ekstraordinære tilfælde, hvor en virksomhed anmoder om fritagelse. Landbrugsstyrelsen vil i givet fald skulle informere virksomheden om mulighederne for at lade en anden, f.eks. en rådgiver, varetage kommunikationen på den pågældendes vegne.

Efter forslaget til landbrugsstøtlovens § 1 a, stk. 2, bemyndiges ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling endvidere til at fastsætte regler om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at virksomheder og borgere oplyser en e-mailadresse, som Landbrugsstyrelsen kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse. Dette forventes i praksis typisk at være vedkommende virksomheds eller borgers e-mailadresse i Offentlig Digital Post.

Der vil også kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation, eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så Landbrugsstyrelsen har sikkerhed for, at afsenderen er den, som vedkommende giver sig ud for at være.

Der kan efter forslaget ved bekendtgørelse stilles krav om, at virksomheden skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater for at sikre, at styrelsen kan håndtere de modtagne indberetninger, eller for at sikre at indsendt dokumentationsmateriale har den fornødne validitet.

Landbrugsstyrelsen vil som offentlig myndighed fortsat skulle iagttage de databeskyttelsesretlige regler i forbindelse med håndtering af personoplysninger, som indsendes digitalt, samt ved udvikling og implementering af digitale selvbetjeningsløsninger. De centrale regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger findes i databeskyttelsesforordningen, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016, og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

De it-systemer, der i medfør af den foreslåede bestemmelse kan stilles krav om anvendelse af, vil blive udformet således, at de er i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens regler herom. Det gælder f.eks. databeskyttelsesforordningens artikel 25 om databeskyttelse gennem design, hvorefter den dataansvarlige allerede fra tidspunktet, hvor midler for behandlingen fastlægges, skal gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger, som er

designet med henblik på at sikre en effektiv implementering af de grundlæggende databeskyttelsesprincipper. Derudover gælder det databeskyttelsesforordningens artikel 32, stk. 1 og 2, hvorefter den dataansvarlige og databehandleren skal gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre et sikkerhedsniveau, der passer til de foreliggende risici.

Med landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 3, foreslås det fastlagt, at en meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten.

Det betyder, at meddelelsen anses for at være tilgængelig for adressaten fra det tidspunkt, hvor adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse.

Det er i denne forbindelse uden betydning, om adressaten for myndighedens meddelelse har bragt sig i stand til at tilgå meddelelsen, f.eks. hvis modtageren af en meddelelse, som myndigheden har sendt til den pågældende via den offentlige digitale postløsning, ikke har skaffet sig den fornødne offentlige digitale signatur til at modtage meddelelser i den offentlige digitale postløsning, jf. lov om Offentlig Digital Post, eller modtageren i sit elektroniske system har installeret anordninger (spamfiltre, firewalls osv.), som afviser at modtage meddelelser.

Det er endvidere uden betydning, om adressaten oplever, at vedkommendes egen computer ikke fungerer, at vedkommende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til adressaten selv at overvinde.

Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse både på meddelelser, som frivilligt sendes digitalt, og på meddelelser, som det er obligatorisk at sende digitalt.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for Landbrugsstyrelsen på det tidspunkt, hvor styrelsen kan behandle meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i en modtagelsesanordning eller et datasystem.

En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig, uanset om afsenderen betragter meddelelsen som sendt før kl. 24.00.

It-problemer hos Landbrugsstyrelsen (nedbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan betyde, at en digital meddelelse ikke kan afleveres til Landbrugsstyrelsen.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse til en myndighed ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tids-

punkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet.

Opstår problemer tæt på fristen for indgivelsen af meddelelsen, og kan problemerne føre til, at fristen for indgivelse af meddelelsen ikke kan overholdes, anses meddelelsen for at være kommet frem inden for fristen, hvis den gøres tilgængelig for styrelsen inden for en rimelig tid efter, at forhindringen er ophørt. Tiden for at gøre meddelelsen tilgængelig for styrelsen vil således ikke kunne trækkes unødigt ud, hvis meddelelsen skal kunne anses for modtaget rettidigt.

Det vil således ikke kunne komme virksomheden til skade, at indberetning modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

Det foreslås i landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 4, 1. pkt., at hvor det efter loven eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af en tredjepart, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet. § 1 a, stk. 4, 1. pkt., omfatter således ikke dokumenter, der er udstedt af myndigheder under Miljø- og Fødevarerministeriet eller dokumenter udstedt af de juridiske eller fysiske personer, der driver virksomhed, som er omfattet af loven. Dette skyldes, at kravene til underskrift på dokumenter udstedt af myndigheder under Miljø- og Fødevarerministeriet nu forudsættes reguleret af forvaltningslovens § 32 b, og at kravene til underskrift på dokumenter udstedt af de juridiske eller fysiske personer, der driver virksomhed, som er omfattet af landbrugsstøttelovens regler, forudsættes reguleret ved udnyttelse af bemyndigelsen i den foreslåede § 1 a, stk. 2.

Det foreslås endvidere i landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 4, 2. pkt., at sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Underskriftskravet kan fremgå udtrykkeligt eller forudsætningsvist af de pågældende regler.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at underskriftskravet kan opfyldes på anden måde end ved personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

Samtidig foreslås det i landbrugsstøttelovens § 1 a, stk. 5, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, hvordan underskriftskravet til sådanne tredjepartsdokumenter, som omfattes af 4, kan opfyldes.

Bestemmelsen kan eksempelvis anvendes til at fastsætte regler om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at den pågældende underskriver et fysisk dokument og indscanner dokumentet som en pdf-fil.

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor en ansøgning til Miljø- og Fødevareministeriet skal være ledsaget f.eks. af en tilladelse fra en kommune. Sådanne originale tilladelser og lignende udstedt af andre myndigheder skal kunne indsendes som bilag til en ansøgning til Miljø- og Fødevareministeriet, og der vil således kunne fastsættes regler om, at underskriftskravet vil kunne opfyldes ved at sådanne originale tilladelser og lignende udstedt af andre myndigheder vedhæftes i indscannet form.

Endvidere kan der stilles krav om, at virksomheder eller fysiske personer, som indsender dokumenter til en myndighed uden personlige underskrifter, skal opbevare et eksemplar af det pågældende dokument forsynet med originale underskrifter, som myndigheden kan forlange at få forevist i kontroløjemed.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2020.

Videre foreslås det, jf. *stk. 2*, at regler fastsat i medfør af § 1 a i landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler.

Forslaget indebærer, at en række regler, der er udstedt i medfør af de regler, der foreslås ændret i lovforslagets § 1 forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler, der fastsættes i medfør af de foreslåede ændrede regler i nærværende lovforslag.

For så vidt angår bestemmelser om obligatorisk digital kommunikation fastsat i medfør af landbrugsstøtteleovens § 1 a, jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018, der foreslås ændret ved lovforslagets § 1, vil følgende bekendtgørelser, der var gældende på tidspunktet for lovforslagets fremsæt-

telse eller bekendtgørelser, der afløser de pågældende bekendtgørelser inden lovens foreslåede ikrafttrædelsesdato, blive opretholdt, indtil bestemmelserne ophæves eller ændres efter lovens ikrafttræden:

- Bekendtgørelse nr. 344 af 2. april 2019 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1482 af 12. december 2018 om tilskud til frugt, grønt og mælk til uddeling på skoler og dagtilbud mv.
- Bekendtgørelse nr. 1387 af 29. november 2018 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsgangsskemaer
- Bekendtgørelse nr. 1371 af 27. november 2018 om slagtepræmie for kvier, tyre og stude
- Bekendtgørelse nr. 1337 af 27. november 2018 om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordningen for frugt og grønt
- Bekendtgørelse nr. 941 af 28. juni 2018 om godkendelse af opkøber af råmælk og behandling af data om mælkeliverancer i Danmark
- Bekendtgørelse nr. 875 af 25. juni 2018 om tilskud til støtteforanstaltninger til forbedring af betingelserne for produktion og afsætning af biavlprodukter
- Bekendtgørelse nr. 644 af 30. maj 2018 om oprettelse af producentorganisationer og sammenslutninger af producentorganisationer i mælkesektoren
- Bekendtgørelse nr. 362 af 19. april 2016 om kompensation til landbrugere for manglende direkte arealstøtte og om tildeling af betalingsrettigheder i særlige situationer

Forslaget indebærer, at de foreslåede ændringer i de i landbrugsstøtteleven, ikke finder anvendelse for Færøerne og Grønland, hvilket skyldes, at hovedloven ikke finder anvendelse for Færøerne og Grønland, jf. landbrugsstøtteleovens § 32.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 1 a. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om, at virksomheders ansøgning om støttebeløb og indberetning af oplysninger efter regler fastsat i medfør af § 1 skal ske digitalt, og at kommunikation i forbindelse hermed skal foregå digitalt mellem ministeren og virksomhederne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital ansøgning og indberetning samt digital kommunikation, jf. stk. 1, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el. lign.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at ministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan udstede afgørelser og andre dokumenter i forbindelse med ansøgninger og indberetninger som nævnt i stk. 1 uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af Miljø- og Fødevareministeriet eller den, ministeren bemyndiger hertil, som afsender.

I landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018, foretages følgende ændring:

1. § 1 a affattes således

»**§ 1 a.** Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Miljø- og Fødevareministeriet om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør heraf, skal foregå digitalt mellem ministeriet og virksomhederne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur eller lignende.

Stk. 3. En digital meddelelse efter denne lov anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling eller virksomhederne, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 5. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om opfyldelse af underskriftskrav nævnt i stk. 4.«